

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravištvo:

Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogrske dežele:

celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.—
mesečno . . . K 2.10

Za **Nemčijo:**

celoletno . . . K 28.—

za vse druge de-

želeje **Ameriko** K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za **oglas (inserate)** se

plačuje od četrtoštopne

petit vrste po 12 h, za

večkratni natis primeren

popust.

Posamezna štev. stane 10 h.

Št. 113.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, 21. maja 1910.

Cekoval račun 48.817.

Leto II.

Klerikalci proti učiteljstvu.

»Fej vam, podle, podkupljive duše!
Niste vredne, da sije solnce božje na
take iškarjote!«

»Slov. Gosp.« z dne 19. maja.

Na nekaj smo Slovenci na Sp. Štajerskem lahko upravičeno ponosni: na svoje ljudsko šolstvo. Da to šolstvo v narodnostnem in morda tudi tuintam strokovnem oziru ne stoji na višku vseh potreb in modernih zahtev, tega nismo krivi mi kot narod, temveč nad nami vladajoča nemška buržoazija in pa naše šolstvo ovirajoča nemška večina v deželi. — Ljudstvo samo kot tako, naše vrle občine, naši slovenski davkoplačevalci, so pa za šolstvo žrtvovali jako veliko; nastale so po naši lepi domovini šolske palače, ki ustrezajo v vsakem oziru higijeničnim zahtevam in omogočajo zdaten pouk. Koder so še nedostaki, se jih bo ne dvomno popravilo še v nekih letih. Gotovo pa je eno, da ve slovensko ljudstvo z gotovimi izjemami ceniti veliko vrednost šolske izobrazbe — in da ve ceniti tudi delo in trud učiteljstva. Bilo bi v tem oziru še lahko marsikaj bolje, ko je; posebno zadnji čas so začeli baš oni, kateri bi brez truda svojih učiteljev-vzgojiteljev nikoli ne postali to, kar so, namreč duhovniki, hujskati iz strankarskopoličnih ozirih proti učiteljstvu ter ga ovirati pri njegovem delu, kjer je to le mogoče. To sovraštvo sitega in izborna plačanega duhovništva sega tako daleč, da je pričelo hujskati nerazsodno kmečko ljudstvo zoper učiteljstvo, a to zaradi učiteljskih plač.

To vprašanje je služilo že parkrat duhovnikom za agitačno sredstvo proti naprednjakom, torej proti Narodni stranki, v katere taboru stoje danes malone docela vse spodnještajersko slovensko učiteljstvo. Gotovo iz stvarnih razlogov in iz prepričanja — kajti kazati se danes pri nas za naprednjaka, nastopati za resnico in pravico, ni lahko in prinaša marsikomu hude ure. Naša stranka stoji na stališču, da veljajo enake pravice za vse stanovce: za učitelje kakor za kmete, za gospodo kakor za delavce. Vsako delo je vredno svojega plačila. V vsaki ustavni vladni deželi ali državi naj skušajo in morajo skušati vsi stanovci, da se jim bo delo delilo po zaslugi in pravici. Mi smo veseli, ako si delavstvo izvojuje kak priboljšek za svojo plačo in svoje življenje, podpiramo vedno vrli naš kmečki stan pri njegovih bojih za zboljšanje — in smo to svojo podporo tudi že izkazali s poštenim delom. Nismo pa za to nikoli zahtevali kake nagrade, nismo beračili okrog kmetov z žakli, nismo goljufali starih žensk pri testamentih in nismo prodajali svoje politične moči, katero so nam dali politično neizšolani kmetje za denar vlad in Nemcem, kakor to delajo klerikalci. Vemo pa tudi ceniti zahteve uradništva in učiteljstva in bi ga vedeli ter morali ceniti, ako bi tudi baš učiteljstvo ne stalo v našem taboru. Kajti nevhvalež-

nost za duševni kruh izobrazbe je prav tako grda in obsojena vredna kakor nevhaležnost za telesne do-brote.

Učiteljstvo ima nedvomno pravico kakor vsi drugi stanovci, da skrbi za zboljšanje svojega položaja, ki je v istini žalosten. Ako zahteva več, kakor se bode dalo v sedanjih razmerah doseči, kdo bi mu to zameril? Vsaki svetnik ima prste k sebi obrnjene kamoli ne slabo plačan, z obilo rodbino obdarjen slovenski učitelj? Zahteva po zboljšanju je med učitelji splošna, in zato velja vsemu učiteljstvu psovka, katero je napisalo duhovniško glasilo »Slov. Gosp.« na naslov učiteljstva: »Fej vam podle, podkupljive duše!« Nismo še nikoli čitali v kakem dostojnem listu take neizrekljivo grde, duhovništvo v resnici poniževalne psovke na naslov kakega stanu, ki samo zahteva to, kar mu gre. Saj sta stavila dež. odbornik Robič in predsednik kmečke zveze Roškar že ponovno predloge v štaj. deželni zbor za zboljšanje učiteljskih plač. In v kljub tem gre neki človek — splošen sum leti na dr. Verstovška — da napiše v zadnji številki »Slov. Gosp.« pamflet, kakor ga mi kmalu zagledal beli dan.

Zakaj se pravzaprav gre klerikalcem? Zavozili so s svojo obstrukcijo v deželnem zboru popolnoma. Iz same želje po nemškem ovsu in iz same dobička-željnosti so že šli natihome pod kaudinski jarem — ne da bi to komurkoli povedali; izdali in osmešili so slovenski narod za večne čase v Gradcu. Ljudstvo bode plačalo vojne stroške obstrukcije — o tej točki bomo še govorili, mariborska gospoda! — in bode imelo le škodo in zasmeh. Klerikalci rabijo sedaj na zunaj izgovor: hajd po učiteljstvu! Mi smo iz stvarnih in narodnih razlogov ostro kritizirali klerikalno umikanje v Gradcu, ne da bi niti najmanj vprašali učiteljstvo kot stan za svet; mi smo z učiteljstvom kot delom našega naroda in naše stranke vred obso-dili klerikalno taktiko pri obstrukciji. Ali so res klerikalci tako slabi, da lahko vsaka nasprotna kritika omaja njihovo stališče, ustavi vsako njihovo delo? Učiteljstvo nima niti enega stanovskega slovenskega zastopnika v dež. zboru, naprednjaki samo enega: glejte, in vendar je po klerikalnem besedičenju nevarnost, da bode dala dežela kar tri milijone za učiteljstvo! Saj imajo vendar sodočevati v prvi vrsti klerikalni poslanci, saj imajo oni o tem govoriti! Čemu torej psujejo? Ako so tako mogočni, dežela itak ne bo ničesar dala: ako pa nič ne premorejo — kakor je resničen položaj, ker o zboljšanju učiteljskih plač bode prej ali slej odločala nemška večina, tista večina, kateri so klerikalci že prodali slovenski narod na milost in nemilost — potem pa je bolje molčati. Vsak pameten človek pa končno sploh ve, da je pri sedanjem finančnem stanju dežele vobče nemogoče dati učiteljstvu tri milijone.

Da pridemo h koncu! Upamo, da si bode zapomnilo učiteljstvo to klerikalno podlost in bode na njo na primeren način odgovorilo. Naša javnost pa je do-

živela nov dokaz brezprimerne politične podlosti — kakršne so zmogeli res samo tako propadli ljudje, kakor so oni, ki so se vdinjali duhovništvu za denar in časti z dušo in telesom.

Pogreb kralja Eduarda.

Včeraj se je vršil pogreb kralja Eduarda. V Londonu je prispelo sila ljudi, da je bilo celo mesto prenapolnjeno in promet že ob šesti uri ovrt. Vreme je bilo krásno in toplo. Po nekod se je zbralo toliko ljudi, da je radi drenja in vročine nastala resna nevarnost. Red je vzdrževalo 35.000 vojakov in vsa policijska straža po onih cestah, kjer bi se imel premikati sprevod. Okna, hodniki, balkoni in celo strehe so bile ponekod zasedene. Špalir ste tvorili dve vrsti gardnih grenadirjev, kojih rdeče uniforme so bile pravi kontrast k črno oblečenemu občinstvu. Kar se na Angleškem redko zgodi, se je zgodilo sedaj: vojaški značaj je prevladal. Posebno pozornost sta vzbujala avstrijski nadvojvoda Franc Ferdinand v huzarski uniformi in španski kralj v britski gali. Pogled kraljevega konja-ljubljenca in ljubljene terrierja, katera so oba gnali pri izprevodu, je vzbudil vsmi-ljenje. —

Ob 9. uri 45 min. je dvignil oficir z 12 vojakov rakev, s par in jo položil na lafeto; sledilo jej je nekaj oddelkov vsake vrste vojaštva, šest poveljujočih generalov, nekaj maršalov, admiral, 63 adjutantov kraljevih. Vsi dostojanstveniki so se vrstili za lafeto, ki jo je vlekel 8 konjev. Najzadnji v tem oddelku je bil kralj Jurij. Krog in za njim je bilo 51 vladarjev in knežjih sorodnikov njihovih. Tem je sledilo 12 kočij s kraljico Aleksandro na čelu; v drugih vozovih so pa sedele druge kronane glave in diplomatski zastopniki nekaterih drugače ne zastopanih držav.

Ko je prišel pogrebni sprevod do Paddington-kolodvora, so se začeli žalobni glasovi mrtvaške koračnice iz operete »Saul«. Knežji pogrebci so vstopili v špalir in vse navzoče vojaštvo je salutiralo. — Rakvo so dali na katafalk v pripravljenem pogreb-nem salonskem vozu. Prapori so se povsili in ko so se knezi zopet namestili v izprevodu, so pogrebci šli ob 11. uri 58 min. iz Westminsterhall, kjer se je vse to vršilo.

Ko je došel vlak v Windsor, so dvignili gardni oficirji rakev iz vlaka. Pregnili so rdeči mrtvaški prt čez krsto, položili na njo kraljeve znake in prapore. Pogrebni izprevod se je zopet tako razvil kakor prej v Londonu, le da ni bilo tolikega občinstva. Krsto sta sprejela v Jurjevi kapeli nadškofa iz Canterburyja in Jorka, škofa iz Oxforda in Windsorja in windsorski dekan. Med cerkvenimi žalobnimi obredi so položili krsto pred oltar in takozvani kralj grba »reda hlačnega traka« je z običajnimi besedami javil kraljevo smrt.

Med pogrebniimi obredi se je večak dogodilo. Pred Paddington-kolodvorom na primer je vsled ve-

LISTEK.

Oče Kondelik in ženin Vejvara.

Ceški spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

X. Zimski — jubilejni.

Na stenskem koledarju, ki je visel pod uro v o-bednici, se je nasmejala velika, rdeča petnajsta številka. To je pomenilo, da je minulo celih štirinajst dni od ponesrečenega Silvestra gospoda Kondelika in rdeča številka je pomenila, da je danes nedelja.

Urejevati ta stenski koledar je bila naloga gos-podične Pepice. Danes zjutraj, komaj se je prebudi-la, je že hitela pod uro in ko je strgala včerajšnjo šti-rinajsto številko, je gledala nekaj časa na novo. Vi-dela in strgala je takih petnajst števil na leto cel du-cat, toda ta današnja se ji je zdela prav posebna, kakor živa, kakor da bi govorila.

Čudno privlačnost je imela ta številka! Ko se je vrtela Pepica po sobi, pomagala mami pospravljati, in potem, ko je znašala svojo nedeljsko obleko, se je vedno ozirala na njo — in Pepico je zopet skriva gledala mamica, s dobrovoljnim smehljajem na obrazu. Dobro je vedela, kam merijo hčerkine oči in sama je večkrat pogledala na rdečo številko. In ko ji je enkrat Pepica prihitela skoro v naročje, jo je pri-jela z obema rokama za glavo, pogladila jo je neko-liko in je rekla odkrito:

»Kaj ne, Pepica, ta dan se ti zdi danes čuden?«
Pepica je povesila glavico, izmuznila se je ma-teri in se je branila:

»Ampak mamica ...«

»No, no, dete! Saj to ni nobena sramota!«

Pepica je bila skoro gotova. Sedaj si je pripela črn zimski klobuček na glavo, ogrnila topel plašček in hitela k toaletni mizici, kjer je vzela iz predala neko belo stvar. Bil je molitvenik, vezan v platnice iz slonove kosti, materin dar onega dne, ko je bila prvič pri obhajilu.

»Ničesar ne pozabi, dete«, je pripomnila gospa Kondelikova. »Pojdi po oni rokavec — Prohazka je obljubil, da bode danes gotov — in meni prinesi rokavice od Engelmylerja; daj jih na roko, da boš videla, če niso znotraj prsti zašiti, kakor mi je napravil takrat Pavlasek. Še tega bi bilo treba, da bi človek doma paral. Pa ne zamudi se tam dolgo.«

»Mamica«, se je oglasila Pepica, »jaz pojdem tudi v cerkev, ko sem že znana — rajši k jutranji ma-ši, da ne bi potem zopet hodila od doma ...«

»Dobro, dete, dobro«, je pritrdila gospa. »Moli lepo — in zame tudi. Jaz potem skočim k veliki ma-ši, ko bodeš zopet doma — sedaj moram čakati očeta.«

Pepica je poljubila mami roko in je šla. To se razume — v cerkev pojde najprej k svetemu Šte-fanu. Bila je tako čudno, mehko in razpoložena in sklenila je, da bo danes posebno goreče molila. Saj je danes leto, kar se poznata z Vejvaro!

Še le ko je Pepica odšla, je prinesla gospa Kon-delikova svoj lonček kave, sedla je vdobno na kana-

pe in je začela zajuterkovati. — Zdajpazdaj je šla k vratim sobe, odkoder se je slišalo smrčanje in je po-slušala. Oče je spal imenitno. Šlo je za devet, to-da to je vseeno. Ne bo ga budila. Naj stari malo po-leži. Pozimi ne slika — je včasih kaj in to so navad-no le kake poprave — pozimi je pripravljaj mojster Kondelik le šablone za poletje in imel je že te stvari toliko izrezljane, da bi lahko z mirno vestjo začel sli-kati celo Prago. Zamudil ni torej prav ničesar, zakaj v nedeljo sploh ni delal. Vrh tega pa »jih« je imel pri Fleku*) sedem. To je sicer židovska številka, to-da spi se po njej zelo dobro, ako se združi s »flekovskim«.

V spalnici gospoda Kondelika je bilo zelo toplo, kakor v kopališču — gospa Kondelikova je kurila že dve uri. Vedela je, kako ima soprog rad nedeljsko ju-tro na toplem. Na mizici pri oknu so bile pripravljene vse brivske potrebe, v lončku na kraju štedilnika se je grela voda in čez stol pri peči je visela sveža sra-ja — tudi ta se je ogrevala. Tako je pripravljala gos-pa Kondelikova svojemu soprogu vse že dvajset zim. Poznala je njegove slabosti in postregla mu je.

Cez nekaj časa je utihnilo smrčanje. Postelja je zaškrpala in zopet je bilo tiho. Morda se je oče samo obrnil. Toda še predno je posrežala gospa Kondeli-kova poslednjo kapljico, so se malo odprla vrata in

*) »Pri Fleku« je najstarodavnejša gostilna v Pragi, ki ima tudi svojo pivovarno in kjer se toči temnorjavo pivo, »flekovsko«, ki velja v Pragi za najboljšo in pri kateremu postane človek zelo hitro vesel.

like vročine počila steklena streha na balkonu. Padla je na gledalce, jih precej prestrašila, ali na srečo so se kmalu umirili, na kar se je izprevod nemoteno pomikal. Vročina je bila takorekoč neznosna. Pojavilo se je več slučajev: solnčarice in nekaj stotin oseb se je onesvestilo in omedlelo. Časniška poročila velijo, da so pogrebniški podri, pohodili in pomandrali do 2000 udeležnikov. Med vožnjo tujih pogrebnikov iz Calaisa v London, na kateri so se vozili med drugimi japonski princ Fushimi, turški Jussuf Izzedin, kitajski Tsai Tao in francoski minister Pichon, je obdajala gosta megla. Ta je skoro povzročila, da je v njo trčil prekatlantski parnik, a v trenutku je ladja krenila.

Kralja Edvarda torej ni več. Šel je diplomat vseskozi. Še li dobijo Angleži kmalu takega? — Redki so!

Politična kronika.

DRŽAVNA ZBORNICA.

Seje odsekov

Za dr. Kramárom je zagovarjal slov. posl. Žitnik načelo, naj bi se pri bodočem ljudskem štetju ne štel po občevalnem temveč po materinskem jeziku. Zadeva je za nas neizrečene važnosti; saj bi dala Sp. Štajerski v statističnem oziru mahoma dokaj drugačno, a resnično lice. Posledice, ki izvirajo iz ljudskega štetja za nas v političnem oziru, so dalekosežne in zdi se nam vredno in potrebno, da se spregovori v tem oziru še večkrat na kompetentnih mestih. In ne le to: začeti mora cela Slov. jednota z vsem svojim vplivom tozadevno akcijo. Baron d'Elvert je seveda zagovarjal dosednji sistem štetja po občevalnem jeziku. Tudi v včerajšnji seji je došlo do rusinske debate; Rusin Okunjevski ni bil zadovoljen s Haerdlovim odgovorom želeč si energičnejšega nastopa proti Starorusinom; Kramár je ponovil svoje svarilo, naj se ne ustvarja znova umetnih veleizdajniških procesov in vitez Vasilko je sumničil Kramára, da se hoče s svojimi zagovori Starorusov ruski vladi prikupiti, ker ima velika posestva na Krimu. Kramáru je nasprotoval tudi češ. kler. poslanec o. Šramek.

V finančnem odseku je razvijal dr. Urban svoje misli o novem finančnem načrtu. Omenjal je najprej, da bi se morale temeljito preštudirati razmere pri drž. železnicah in preiskati, jeli uprava v redu ali ne in kako bi se dosegli od njih dohodki za državo. Dežele bodo rabile v prih. letih vsaj po 50 milijonov, da si pokrijejo svoje primanjkljaje. Treba bo splošne finančne reforme. Zavzel se je za premoženjski in progresivni zemljiški davek. Debata o Urbanovih izvajanjih se nadaljuje v sredo.

Tiskovni odsek je sklenil, da se skliče anketa, v kateri se bodo izrazili interesirani krogi o novem tiskovnem zakonu.

V ustavnem odseku je sprožil posl. Pernerstorfer misel, da bi se reformiral sedanji marsikaterem oziru nepopolni društveni zakon.

ITALJANSKA PRAVNA FAKULTETA.

Visokošolska komisija nemškonaacionalne zveze se je včeraj posvetovala o vprašanju italj. pravne fakultete na Dunaju. Komisija se je odločno izrekla proti Dunaju kot sedežu fakultete, ni se pa mogla končno odločiti tudi za Trst. Čuli so se zopet glasovi za Rovereto.

HRVATSKI SABOR

je v svoji včerajšnji seji sprejel volilno reformo v tretjem čitanju. S tem je završeno veliko delo v politični zgodovini hrvatskega naroda, ki je dozdaj bil politično skoraj brez moči. Petkrat večje število volilcev kakor pri dozdajnih volitvah, stopi prihodnjič na volišče. S tem seveda še ni konec boja za ustavne pravice na Hrvatskem, ampak koalicija odločno izjavlja, da bo nadaljevala boj za splošno volilno pravico.

na pragu se je pojavil mojster v svoji beli spodnji obleki.

Pogledal je mogočno in rekel soprogi:

»No, dolgo časa ste me pustili spati, Beti!«

»Dobro jutro, stari!« je pozdravljala gospa. »Ali ti to škodi? Odpočil si se.«

»Beti!« je rekel mojster — in njegov glas je razodeval grozo — Beti — jaz sem imel strašne, kriminalne sanje!

Gospa se je skoro prestrašila groznega glasu svojega soproga, postavila je lonček strani in je pogledala z izbuljenimi očmi mojstra. »Kaj pa, za kriščevo voljo!«

Mojster Kondelik še ves zaspan, s srajco na prsih razgaljeno, z zardelimi očmi se je zdel, kakor da bi utekel iz goreče hiše. In kakor da bi mu groza preostalih sanj stopila zopet pred oči, je dal svojemu glasu še groznejši in je pravil:

»To ti je bil mrz, da se je steklo v oknih šibilo! Sedeli smo lepo doma, pri peči, kar prileti Vejvara in začne kričati: »Brž, brž! vse je pripravljeno!« Niti ne vem, zakaj se nisem branil — toda on je bil tak kakor hudič in me je vlekel — nas vse je vlekel — tudi tebe in Pepico, naložil nas je na take čudne sani, skočil je spredaj na voz, švignil po konjih in nas peljal nekam, kjer je bilo snega do vratu. Niti spoznati nisem mogel, kje smo pravzaprav — on pa nas je peljal po tem snegu kakor na vrvi, tako da se nam je vsipal sneg za vrat — in naenkrat nismo mogli niti naprej, niti nazaj, snega je bilo čimdalje več, samo nosovi so nam še gledali iz njega — že sem se začel dušiti — v tem pa sem se prebudil. Vražji Vej-

VOLITVE V BOSNI IN HERCEGOVINI.

Šele včeraj so se izvedeli definitivni rezultati o volitvah v Bosni in Hercegovini. Izid je sledeči: V srbskih volilnih okrajih so vsled kompromisa med »mladimi« in »starimi« enoglasno voljeni kandidati (18) srbske samostalne stranke. V muslimanskih volilnih okrajih je podlegla muslimanska samostalna stranka (stranka inteligence) na celi črti muslimanski narodni organizaciji, ki jo vodi šerif Arnautović in ki ima bolj verski značaj. Nas zanima najboljši izid v hrvatskih volilnih okrajih. Razveseljivo je dejstvo, da je doživel nadškof Stadler s svojo ultraklerikalno politiko grd poraz. Izmed 7 mandátov so dobili Štadlerovci samo 2, ostalih 5 je priporila dr. Mandičeva stranka (Hrvatska narodna zajednica). Izvoljeni so od slednje: dr. Mandič (v dveh okrajih), časnikar Džamonja, posestnik pl. Gjurkovečki in odvetnik dr. Sunarič, od Štadlerovcev pa pomožni škof Šarič in župnik Veseličič. Najboljša udeležba je bila pri Srbih (95 odstotkov). Na hrvatski strani so stali franjevci (franciškani) odločno na strani Hrv. nar. zajednice proti Štadlerju, ki jih je sicer zaradi tega že hodil v Rim in pa njihovemu »generalu« tožiti. V pondeljek voli druga kurija, v sredo 25. t. m. pa prva. V boljše razumevanje razdelitve v kurije sledeči: Bosanski sabor bo imel 74 poslancev. Vseh volilcev je 402.164 Razdeljeni so po konfesijah. 173.127 je pravoslavni, ki volijo 31 poslancev, 137.364 muslimanov (24 poslancev), in 88.928 katoličanov (16 poslancev). Vsi volilci so razdeljeni v 3 kurije. V prvi so muslimanski veleposestniki in pa inteligenca. 399 muslimanskih spahijev voli 5, 3129 katoliških inteligentov 4, 1676 muslimanskih inteligentov enega in 1273 pravoslavni 6 poslancev. (Vsekakor krivična razdelitev!) V drugi kuriji so prebivalci mest. Tu voli 29.555 muslimanskih volilcev 9, 8874 pravoslavni 5, 7485 katoliških 5 in 1620 židovskih enega poslanca. V tretji kuriji, ki je v sredo volila, je ogromna večina volilcev v kmečkih okrajih (od skupnega števila volilcev jih je v tej kuriji 346.929). V tej kuriji se voli ustmeno, v prvi in drugi po glasovnicah.

Dopisi.

Otvoritev »Sokolskega Doma« v Zagorju ob Savi. Dne 17. julija 1910 bode otvoritev »Sokolskega Doma« v Zagorju ob Savi. Po trudapolnem delu 20 let si je Sokol zgradil svoj lastni dom, ki mu bode pravo ognjišče, ter stavba v ponos Zagorju. Boj, katerega bije tu Sokol, je jako ljut, sovražnikov ima nebroj, že od svojega obstanka, in danes so se »nekaterniki« zarotili, da se mora Sokol uničiti. Res je, da je bilo že dovolj žrtv, a kljub temu ne omagamo, ampak z rodoljubnim srcem in pravo slovensko zavednostjo branimo zagorsko dolino proti germanizaciji, za katero je že neštete tisočake izdala »Südmarka« in »Schulverein«. A Sokol kot čuvaj narodnih svetinj je vedno odbijal naval ponemčevanja. Vrhunec jeze je dosegel pri naših sovražih, ko so videli lansko leto, da pričenjamo graditi svoj lastni Dom in pričeli so takoj na vse možne načine denuncirati zavedne sokole pri vodstvu rednika, podtikali so celo podla sumničenja. A vsa njihova v jezi storjena dejanja niso dosegla nič. Kajti danes stoji veličastno v sredi Zagorja stavba »Sokolski Dom«, o kateri lahko rečemo, to so naši žulji, kajti vsak zaveden sokol je mesečno prispeval za Dom. In ni bilo še dovolj, da je zoper nas delala poturica, ampak celo še lastni bratje, ki so drugače v javnosti jako veliki rodoljubi, so jim pomagali pri tem grdem dejanju, in jim šli celo na roko, da bi prej izginil zadnji sokol iz Zagorja, — a jim danes le rečemo: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo!« — Zato pa apeliramo na vsa slovenska bratska sokolska društva, da pomilito v obilnem številu dne 17. julija t. l. v Zagorje in pokažejo, da nismo samo mi tu, ampak da stoji še na stotine čilih bratov sokolov, ki ne puste, da bi nam našo lepo slovensko zemljo požiral oholi German, in s tem bodele tudi pokazali našim sovražni-

vara! Niti v spanju me ne pusti pri miru!«

Gospa je poslušala, in čimdalje je mojster pripovedoval, tem tesneje ji je bilo. Vendar se je hitro zavedla in je rekla pomirljivo: — »No, tlačila te je nekoliko mora, stari. In pa — morda si mislil na to pred spanjem.«

»Kaj sem mislil?« se je začudil mojster.

»No, vidiš, stari — na ta zimski izlet. To se razume, da se ne bo zgodilo tako, kakor v teh sanjah, to se vedno tako čudno splete — toda sanje se bodo deloma uresničile. V spanju vidiš vedno neznane kraje — v resnici pa pojdemo pogledat v Liško.«

»V Liško, Beti? V Liško?« je zaklical mojster Kondelik. »V takem mrazu? Saj je na toplomeru deset stopinj —«

»Sedaj jutraj, stari«, je odgovorila gospa, »toda popoludne bo stopilo višje.«

»In kaj govoriš o Liški, Beti — za božjo voljo!«

»Ampak kako se ti znaš delati nevednega, stari, to je krasno«, je rekla gospa dobrovoljno. »Ali ti ni rekel o novem letu gospod doktor, da te prime »houser« samo zaradi tega, ker se malo giblješ v prosti naravi? Ali nam nisi obljubil, da se boš ravnal po doktorjevem nasvetu, ko boš zdrav? Ali se nista zmenila zadnje nedeljo z Vejvaro, da pojdemo danes v Liško?«

»Veš, Beti«, je odgovoril mojster ježno, »kar se teh doktorjev tiče, mi kar nehaj. Ti imajo vedno gibanje, gibanje! — za pacijente, sami se pa vozijo v

*) Liška je kraj, oddaljen približno eno uro od Prage.

kom, da hočete z nami složno odbijati vse napade in obenem bodele odprli oči našim lastnim bratom, kaj da je vzvišena sokolska misel, ki naj trijumfira po prijazni zagorski dolini dne 17. julija! — Tudi vsa slovenska društva opozarjamo, da ne bodo 17. julija prirejale nobenih slavnosti. — Natančen program bomo v kratkem objavili. Na zdar!

Štajerske novice.

Slaba vest klerikalcev. Poročali smo minule dni, da je sklenil štajerski deželni odbor naprositi vlado, naj skliče še tekom meseca maja, vsekako pa v juniju štajerski deželni zbor. Premotrivali smo pred nekoliko dnevi trezno in stvarno ta sklep na uvodnem mestu »Nar. Dnevnika« in prišli končno do zaključka, da štajerski deželni odbor ne bi mogel takega sklepa storiti, ako bi se že ne dogovoril tajno s slov. klerikalci glede bodočega deželnozborskega zasedanja. Ta argument je razburil seveda v Mariboru silno, silno duhove in da bi odvrnili pozornost od tega suhega dejstva, so začeli sumničati in napadati nas in učiteljstvo. To je stara klerikalna igra, ki se vselej ponavlja, kadar mislijo klerikalci upririti kako lumparijo. Kajti jasno je kot beli dan, da odločujejo o eventuelnih priboljških k učiteljsk. plačam — katere je predlagal itak tudi klerikalni deželnozborski klub sam — izmed Slovencev klerikalni poslanci. Sicer pa bomo ljudstvu, katerega so klerikalci z obstrukcijo samo oškodovali in zvodili za nos, že še pravočasno odprli oči. Eno je pri vseh klerikalnih filipikah značilno: namreč, da se nikjer ne govori o nadaljevanju obstrukcije — in s tem je pisava naših listov do cela opravičena.

Kako pišejo klerikalni listi o učiteljstvu. Nabrali smo iz zadnje številke »Straže« sledeči duhteč šopek psokv na naslov učiteljstva: korumpirana masa egoističnega liberalnega učiteljstva, umazani izdajalci, liberalna banda, samopašno in samogoltno učiteljstvo, brezvestni izkoriščevalci, mlečnozobi liberalni učiteljski pobje, kilavi frakarji, liberalna tolpa, ki se ponuja kakor propala ženska nemškemu frajzinu (Im Hause des Gehängten darf man nicht vom Strick sprechen, kmečka zveza! Op. uredn.) itd. Prosimo, tako pišejo klerikalni duhovniki in profesorji. In s takimi izrazi se — brani pri nas sveta vera ter slovenske narodne svetinje! Mislimo, da bode klerikalne kmete sram svojih voditeljev!

»Straža« in Zadrudna Zveza v Celju. Klerikalni listi so še le sedaj prišli k sapi. Celi teden niso znali o Zadrudni Zvezi v Celju nič povedati. Sedaj pa lije v »Straži« kakor iz škafo. Zaslužni Jošt, zaslužni dr. Brenčič, zaslužni Vošnjak! Vse nas utrjuje v prepričanju, da je bilo nameravano nasilstvo glede volitev v načelstvo Zadrudne Zveze v Celju — dogovorjeno s klerikalci. Šli so sicer večinoma drugi činitelji v ogenj, nekteri vede, drugi, kakor upamo, ker so bili slabo poučeni. Cela zadeva ima za nas le v tem pogledu pomen, da smo se mnogo učili iz zahrbtnih naklepov, ki so se — izjalovili. Eden nauk sledi iz dogodkov občnega zbora Zadrudne Zveze v Celju: nikomur zaupati, zanašati se le na lastno delo! In to je naša zadnja beseda v tej zadevi.

Zahvala. Mariborski gospodi, ki maže v »Stražo« in »Slov. Gosp.« svoja duhovita izvajanja o Zadrudni Zvezi v Celju, se prav iskreno zahvaljujem za reklamo. Izkazal se Vam bom hvaležnega z opisom Vaših posojilnic v Celju, na Dobrni, v Marnbergu, Slovenjgradcu i. dr. In to, kakor hitro mi bo čas dopuščal. Miloš Stibler.

Celjska idila. Nemška gospodinska šola: Na kuhinjskem oknu sloni danzadnevom nadebudna hčerka znanega celjskega meščana. Pod oknom pa stoji poročnik s palčico, si suče svoje prve brčice in drobi sladke besede. Učenke opazujejo skrivaj od oglov in z oken ta mičen prizor. Vse za pospeševanje dobre vzgoje na tem nemškem zavodu!

kočijah! Tako gibanje bi bilo tudi meni vseč! In zopet ta vražji Vejvara — no veš, s tem tudi nehaj! Samo rad bi dočkal, da bi prišel tudi nadenj »houser«, bi rad vedel, ako bo tudi potem vedno na konju! Pa da sem jaz kaj o Liški rekel — ?«

Mojster je gledal z izbuljenimi očmi pred se, kakor bi se hotel domisliti. In ko se je domislil, je rekel:

»Dobro Beti, zdi se mi, da smo o tem govorili, toda jaz sem rekel — in tega mi ne morete utajiti — da si bom še premislil — in tudi premislil si Beti, veruj mi ...«

»No, stari«, je odgovorila gospa mirno, »je že premišljeno in dognano. Danes to stvar odpravimo — nič ne pomaga. Da ti povem resnično, meni bi bilo vseeno, toda Vejvara ne smemo pustiti na cedilu. In tebi ne bo škodil sprehod — ne bo škodil. In Vejvara je aranžiral sestanek — kakor po naključju — tja pride gospod svetnik Vonasek s svojo gospo in tudi neka družina, s katero je Vejvara v sorodu — rad bi nas seznanil, ne moremo jih tam pustiti, da bi nas zastoj čakali — prosim te, hoče se tudi pobahati s Pepico, s teboj — s celo našo rodbino ... Gospod svetnik je baje rekel, da bi se bil rad že davno s teboj seznanil — in tako imamo torej sestanek v Liški ...«

»Ali zakaj ta presneti Vejvara aranžira te sestanke kakor manevre — vselej eno uro od Prage!« je zaklical žalostno gospod Kondelik. »Ali ni v Pragi zadosti gostilnic? V januarju — pa v Liško!«

»Veš, stari, to se samo tebi zdi tako grozno. Toda Vejvara ima mlade noge in Pepica tudi ...«

»Torej naj leta, ako ima mlade noge ...«

Prvi koncert celjske narodne godbe po „koncu sveta“ se vrši na Telovo in sicer dopoldne na vrtu „Narodnega doma“ in popoldne potem v „Skalni kleti“. — Da se nekoliko oddahnemo strahu pred Halleyevim kometom, naj nikdo ne zamudi prilike, da se koncerta udeleži in še posebno, ker je isti prvi v Celju po koncu sveta.

Repatica je izginila, svet pa je ostal cel. Naši naročniki, ki nam še niso poslali naročnine, ker so mislili, da s propadom sveta itak prenehajo vse njihove obveznosti, naj nam pošljejo zdaj naročnino čim prej, ker zemlja je ostala, kakoršna je bila prej, in ž njo tudi naš list.

Novoj ob osmih je v „Slov. delavskem podporne družstvu v Celju“ (Graben 7) **poučno-zabavni večer.** Predava se o veri in znanosti. Cenj. člani ste vljudno vabljeni k lepi udeležbi!

Velik dvatedenski poučni izlet iz Prage v Berlin, Hamburg in nazaj priredili so te dni jugoslovanski akademiki v Pragi. Izmed celjskih akademikov so se istega udeležili kot zastopniki »kluba napred. akad.« v Celju pravnik Matej Suhač, Tonček Suhač in Tonček Kosi.

Celjski lawn-tennis klub vabi vse one, ki hočejo gojiti tennis-šport, da pristopijo klubu kot člani. Člane sprejema dr. Šandor Hrašovec. Športni klub se nahaja tik glazija v Celju.

Ljudsko knjižnico v Sokolskem domu v Gaberju, ki je last kluba napr. akademikov, posetil je preteklo nedeljo tisoči obiskovalec, ki je bil s primernim darilom obdarovan. Gotovo lep uspeh za knjižnico, ki posluje še le 3/4 leta! Knjižnica je odprta vsako nedeljo dopoldne.

Iz Gaberja pri Celju. Sin nekega gostilničarja v Gaberju ima veliko veselje nad tem, da izziva z nemškim trakom. A zadnje dni jo je pošteno izkupil. Neki naroden fant mu je trak vzel, sežgal in ga na primeren način podučil, da se v slovenskem Gaberju ne sme izzivati Slovencev. Gostilničarja pa resno posvarimo, naj svojemu mlečnozobemu sinčku take stvari enkrat za vselej prepove, ako si še želi naših grošev.

Nocojšnja nevihta nam je prinesla prvo točo. Po vrtovih je tuintam precej škode. V hlevu gosp. prof. Jošta pri Celju je strela nocoj ubila lepo, nad 300 K vredno kravo. Užgalo se ni.

Iz celjske okolice. Brezobzirnost vojaštva. C'est la guerre! V vojni veljajo le vojskine zakoni. Tako smo si mislili, ko smo gledali danes vojaške vaje na Ostrožnem. Dragonci so jahali čez travnike kakor na jesen po košnji. Ljudje so kleli, pa vojska je vojska! Dragonci se za kletev niso zmenili, dirjali in skakali so čez potoke. Jeden pa — štrbunk — v vodo. Drugi čez zelene, z bujno rastočo travo pokrite travnike naprej. Mimoidoči so opozorili podčastnike, da leži tovariš s konjem vred v potoku in ne more ven. To je lep skandal! Obrnejo torej konje in hajd zopet nazaj k ponesrečenemu vojaku. Kajti konj je eraričen — za domovino je pa še vedno čas umreti in kmečke trave tudi ni škoda. Tu bi imel g. dr. Benkovič priliko, da bi zagrmel in branil svoje volilce, ne pa, da brani nemškujoče natakariče in psuje narodnjake, kateri so davno prej delali za Slovence, ko še on niti ni platna platna pradaljal po Kamniku.

Iz justične službe. Gg. sodnika dr. Rakovec in Mally sta bila predstavljena v Slov. Bistrico, ozir. Ptaj le kot substituta za dva sodnika, ki sta na dopustu. Zanimivo bi bilo vprašati justično upravo, kako in kaj je s Teltschikom?

Iz Polzele. Vsled klerikalnih spletkarij se ne vrši protestni shod proti šulferanjski šoli dne 29. maja, temveč jutri po rani maši pri Cimpermanu. No — Nemci bodo te »edinosti« veseli!

Iz Ljubnega. Tukajšnja prost. požarna bramba si je omislila novi društveni voz, prekrasno društve-

no zastavo in več drugih potrebnih stvari. Sklenila je, da se bo društvena zastava dne 19. junija slovesno blagoslovila; v to svrhu je razposlala društvenim prijateljem in somišljenikom vabila, naj zabijejo spominske žeblje v drog zastave; povabljeni so še v res nepričakovano obilnem številu odzvali. V kratkem se razpošljejo vabila na slavnost samo, pri kateri se bo bržčas določil sledeči spored: Zvečer 18. jun. po trgu obhod z godbo. V jutro 19. junija budnica. Ob 10. uri sv. maša na prostem. Ob 3. uri popoldne sprejem došlih društev in gostov in odhod na slavnostni prostor (»boršt«). Blagoslovljenje zastave, zabijanje spominskih žebeljev in slavnostni govor. Prosta zabava s plesom. Dne 20. junija ob 7. uri zjutraj izlet v Logarjevo dolino in tam opoldne obed pri Piskerniku. OB 3. popoldne na Okršeeli, ogled Frischaufovega doma in sploh Savinskih planin. Prijatelji požarnih bramb in turistike se toraj uljudno vabijo, da se slavnosti v obilnem številu udeležijo.

V Gornjemgradu priredi »Čitalnica« dne 29. maja lepo narodno igro »Na Osojah«. Več še poročamo.

Iz Gornjegrada. »Frboltar« grajščine g. Antona Bonaventure, zaupnik in prijatelj Berkov, dekana Dovnika in svetnika Grebenca ne bo videl Halleyevega kometa, ker bo šel jest ričet in premišljevat 7. božjo zapoved. Da, da Matek, tudi les se ne sme krasti v gozdu svojega bližnjega! Dva dni preje, je bil pa obsojen svetnik Grebenc zaradi razžaljenja časti. Sedaj naj pa še kdo reče, da komet ne prinese nesreče. Našim klerikalcem izrekamo tem potom svoje najglobokejše sožalje!

Iz Šoštanja. Pred kratkim časom sta se tožila pred tukajšnjo sodnijo dva peka zaradi razžaljenja časti. G. sodniku Trtniku — ki se bode iz različnih vzrokov na to obravnavo dobro spominjal, ker se zanima za njo prezidij okrožne sodnije v Celju — se je menda vrnila neljuba pomota: obsodil je dosedaj nekaznovanega, okrog 60 let starega peka Glavača, ki je poprej veljal za Slovenca. Ko je župan Woschnagg to zvedel, pa hajd na noge vse šostanjsko renegatsvo. Glinljivo lepo je bilo gledati to deputacijo, ki je šla k podžupanu Gandeju z zahtevo, naj da izjavo, da se Glavaču zaporina kazen spremeni v denarno. Obdelovat sta šla Gandeja tudi gg. sodnika Rostock in Trtnik. Toda Gandy je ostal trd in moč jaklen ter je vse nemilo odslovil. Na to so napravili polo, na kateri so se vsi nemškutarji zavezali, da ne kupujejo več Gandejevega peciva. Gande celih osem dni ni pekel. Ali ni to motenje obrti? Govori se, da se je bojkotu pridružil tudi c. kr. orožništvo. Cela zadeva se je baje na novo začela. Tako veselje vlada v renegatskem Šoštanju nad vsako za »Südmarko« pridobljeno ovco! G. dr. Trtniku pa bode z ozirom na zgoraj omenjeno okolščino gotovo zelo ljubo, ako se bomo prihodnjic nekoliko natančneje bavili s sodnimi razmerami v Šoštanju.

Iz Saleške doline. »Popotnik« nam piše: Grede skozi Staro vas proti Velenju začujem naenkrat, da gre naglo za menoj s pijano druhaljo obložen voz. Umaknil sem se naglo v gostilno g. Iv. Senica in sem povprašal, kdo so ti ljudje. Povedali so mi, da so to nemški požarni brambovci iz Šoštanja, kateri so se vračali od pogreba ponesrečenega krojača Patrnevža. Ko so se pripeljali pred Senicovo gostilno, ki ima samo slovenski napis, so začeli prav živinsko heilati, kruliti in vriskati, da so se ljudje čudili nad njihovim početjem. To je torej tista olikana nemška druhal iz Šoštaja, ki še niti nemški ne zna; saj so se ravno isti brambovci, kakor sem slišal od ljudi, ko so se peljali trezni skozi vas — slovenski pogovarjali!

Pozor, trgovci! Poročali smo, da smejo biti trgovine odprte ob 5. uri zjutraj do 9. ure zvečer; to pa se ne računa tudi, da smejo biti med tem celim časom odprte, ampak sme znašati delavni čas samo največ 13 ur. Ako se torej trgovina odpre ob 5. uri zjutraj, sme biti odprta samo do 6. ure zvečer. Ako pa žeti kedo imeti trgovino odprto do 9. ure zvečer, tedaj sme odpreti še le ob 8. uri zjutraj. Čez 9. uro pa na noben način ne sme biti odprto.

petnajstega, Kondelik! Ravno obletnica, odkar se je Pepica seznanila z gospodom Vejvarom pri Nagevljih — poglej tam na koledar. Niti pomisliti ne moreš, kako pomenljiv je tak datum za dekleta — to je prvi jubilej naše Pepice in tudi Vejvare. In ti bi ga jima rad skazil, Kondelik? Odrekel bi jima teh par ur. Pojdemo lepo zgodaj popoldne — zvečer ob osmih bomo v Pragi, potem lahko še greš kam — makar vsi, ako boš hotel. Videti bi moral, kako veselo je danes Pepica vstala, s kako vnmemo je šla v cerkev — kako sedaj tam moli, zate, zame, zase in za Vejvaro, za to celo srečno leto. No torej, kaj praviš sedaj k temu?

Gospod Kondelik je postal malodušen.

»Kaj naj k temu rečem? Da bi bilo v Pragi dosti prostora makar za desetletni jubilej! In da sem med vami kakor egiptovski Jožef. Prodali bi me, ljudje, prodali, ko bi zopet prišli oni kaldejski kupci ...«

»Izmaelski so bili stari, izmaelski,« je pripomnila mirno gospa Kondelikova.

»Tem bi me tudi prodali!« se je odrezal mojster in se je vrnil v svojo spalnico, da bi se obril. Videl je, da ni pomoči, in vdal se je.

In ko se je obril, umil, najedel, oblekel in odhajal v mesto na navadno nedeljsko »dopoldansko« čašo, se je s silno čmernim pogledom mimogrede ozrl na rdečo svetilko na koledarju pod uro.

»Vražji jubilej!« mu je šinilo v glavo.

Dalje sledi.

Iz Št. Pavla pri Preboldu. Za novi šolski zastavi, (prejšnji je uničil požar) je nabral nemurni nabiralec gosp. Vidic, nadučitelj v p. od velenjenih gospá in gospodov: Mihael Plešnik, župnik, Št. Pavel 10 K, Vidic Josip, naduč. v p. 10 K, Norb. in Ana Zanier 20 K istotam. Oton Vidic, c. kr. sodnik, Celje 10 K, Fischer, župnik, Mozirje 10 K, dr. Fran Vidic, c. kr. drž. uradnik, Dunaj 10 K, Ant. Petriček, naduč., Žalec 3 K, Jernej Vurkelec, župnik, Dobje 20 K, Fr. Roblek, drž. poslanec 10 K, Ant. Maloprov, pivarnar, Celje 5 K, Karl Petriček, ekonom, Celje 4 K, Ivan Petriček, c. kr. žel. nadzornik, Rutka 5 K, Ivan Zotter, naduč., Gomilsko 5 K, Ivan Jakša, velepos., Loka 10 K, Marija Fazarinc, pos., Ostrožno 8 K, Matija Randl, prošt, Dobrlavas 15 K, Jožefa Arnšek, Trst 10 K, Ivan Stenovec, c. kr. žel. pristav, Velenje 10 K, Pavla Böhny, Št. Pavel 3 K, Amalija Fajdiga, Trst 10 K, Fani Haller, trg. pom., Radeče 10 K, Marg. Langer, gost., Radeče 3 K, Mar. Cerovšek, pos., Šoštanj 5 K, Ant. Rajšter, hotel., Šoštanj 5 K, Mihael Randl, c. kr. major, Belovar 15 K, Ema Lakner, hotel., Opatija 10 K, Rnd. Vasle, Št. Pavel 10 K, Alb. Zotter, zasebnica, Gomilsko 5 K, Neža Vurkelec, gosp., Dobje 10 K, Andrej Marinc, Št. Pavel 4 K, Angela Agnola, trgov., Ljubljana 20 K, Julija Večenina, Trst 10 K. Iskrena zahvala blagim darovateljem, posebno še gosp. Vidicu, ki je že drugo pot nabral potrebno svoto za nabavo zastav in milostivej gospe dr. Vidičevi na Dunaju za brezplačno oskrbo in zgotavljanje zastav.

Mura je včeraj v Gradcu zopet narasla in stoji danes + 125 nad normalo. Iz Zg. Štajerja poročajo, da voda še vedno narašča in da je nevarnost za povodenj.

Odlikovana orožnika. Zaradi pogumne rešitve nekega človeka iz ognja sta bila pohvaljena in obdarjena orožnika Mülleret in Groblaher v Slivnici pod Mariborom.

Napad na izletnike. Dva mestna uradnika sta napravila s svojima družinama z vozom izlet iz Ptuja v Kicar. Na potu domu sta dva nepoznana kmečka fanta vstrelila konjem pod noge, ne da bi kaj zadela. Konji so se splašili, zbežali in prevrnili voz s celo družbo. Banjen ni bil nikdo. To delata »Štajerc« in ptujski fuzelj.

Iz Ptuja poročajo nemški listi, da je prišel revizor delniške pivovarne nenadoma revidirat ptujskega skladišča za delniško pivo. Depoziter se je z izgovorom, da gre po denar, odstranil, šel v svoje stanovanje in se težko obstrelil. Najbrž ne bode ozdravel.

Iz Sp. Dravograda. Pri današnjih (19. maja) občinskih volitvah še ne razdeljene občine je zmagala v III. in II. razredu z veliko večino Slovincem prijazna stranka. Proti volitvi v I. razredu se je vložil priziv.

Iz Rogatca. Avtomobilna zveza med Rogatcem in Krapino, ki se je letos otvorila, je v dobrem teku. Avtomobili švigajo med svetovno znanimi krapinskimi toplicami in Rogatcem. Ta zveza bode na sloves obeh zdravilišč zelo ugodno vplivala.

Od Marije Snežne na Velki. Kočar Ferik je dne 12. t. m. streljal s staro puško na vrano, ki mu je odnesla pišče. Pri tem se je puška, ki je bila močno zarjavela, razletela in je Feriku desno roko tako razmesarila, da so mu jo morali v radgonski bolnišnici odrezati.

Otroci, ne tekajte za mladimi ptiči! V sredo dne 18. t. m. popoldne je 16 letni viničarski sin Franc Brlič v Gornjem Dupleku hotel z nekega hrasta vzeti mlade vrane. Brlič je pa padel pri tem z drevesa in si strl levo roko. Svojo neprevidnost obžaluje sedaj Brlič v bolnišnici.

G. mariborskemu škofu v premislek! V Berlinu se vrši sedaj svetovni kongres protestantskih dekljskih društev in zvez. Navzočih je okoli 850 delegatk iz 24. protestantskih dežel. Otvorila ga je nemška cesarica, ki je protestantka. No — in marib. »Straža« poroča o tem kongresu kot samo »krščanskem«. Ali je list hotel protestantizem zamolčati — ali pa je prezrl, da je prireditelj protestantska. To bi se pa pri dobrem katoliškem listu, ki se v prvi vrsti bori proti našim — verskim nasprotnikom, ne smelo zgoditi!

Iz Pobrežja pri Mariboru. V četrtek, dne 19. t. m. popoldne je padla 30 letna delavkinja Ivanka Kodrič iz Pobrežja štev. 62 s svinjskega hleva na tla, in si je pri tem na nekem ostrmem kolu predrla trebuh do črev. Težko ranjeno so odpeljali v bolnišnico.

Druge slov. dežele.

Odličen slovenski arhitekt. Za načrte »Mozartovega doma«, ki ga postavijo v spomin velikemu glasbeniku v Solnogradu, je bil razpisan natečaj. Udeležilo se ga je 64 arhitektov. Prvo nagrado je dobil monakovski profesor arhitekture Berndt, drugo pa Slovenec dr. Maks Fabiani. Slednjega načrt se bo najbrže tudi izvedel.

»Sam vendar ne bo hodil ...«
»Zakaj pa ne?!«
»Toda s Pepico. Samih ne smeva pustiti skupaj — to ne gre!«

»Torej pa pojdi ti z njima!«
»Toda, toda brez tebe? Brez moža, brez njegovega bodočega tasta ...?«

»Mene ne bo vzel!«
»No, kako govoriš zopet, stari! to je najmanjše, kar moreš napraviti za svojo hčer. Veš, da hodi Vejvara tako rad na izlete ...«

»Naj si to prihrani, ko se oženi!« je kričal gospod Kondelik. »Meni se zdi čudno, da ga veseli — imeti naju vedno na vratu!«

»Ampak, stari,« se je nasmehnila gospa Kondelikova, »kako naj bi se seznanil z nama, ako ne bi hotel hoditi in govoriti s stariši svoje izvoljenke ...«

»Pa naj bi se seznanil s dekletom brez starišev, s siroto!« je rekel jezno gospod Kondelik.

»Nekaj ti povem, stari,« je odgovorila gospa Kondelikova in je vstala, »veruj mi, da nisi oče, ako tako govoriš. To je truda pri vsakem koraku, ki ga storiš za svojega otroka, toda veruj mi, če hočeš ali ne, meni ogreniš te sprehode s svojim ravnanjem! Kakor da bi te peljali na morišče! Povem ti torej, da je ta današnji sprehod najbolj nedolžen izmed vseh. Nobena železnica, noben parnik, čez Vyšehrad po cesti, skoro vedno med hišami, povsod polno gostilnic — kaj se ti more zgoditi? In glavna stvar, Kondelik, je, da je današnji izlet jubilejni — da. Ti na take stvari ne misliš, vem, toda danes je petnajstega —

Ustanovni občaj zbor podružnice „Društva jugoslovanskih železniških uradnikov na Jese-
nicah v nedeljo, 19. t. m. ob 6. uri zvečer v re-
stavraciji „Pri S. kolu“. Gg. tovariše unjno va-
bimo, da bi se v velikem številu udeležili tega
važnega zborovanja. Posebno tovariši iz Gorenj-
ske, Koroške in Tirolske naj ne zamudijo.

Za živinorejskega nadzornika na Kranj-
skem je imenovan bivši bogoslovec Rataj, ki baje
o živinoreji čisto nič ne razume, pač pa je stra-
sten klerikalec. Krajiški živinoreji se obetajo
zlati časi.

Za župana v Postojni je bil zopet izvoljen
Gregor Pikel.

Pri volitvi člana v velikovski okrajni
šolski svet so Slovenci, ki so kandidirali župana
Miklaviča, ostali za tri glasove v manjšini.

O kranjskih železnicah. Vrhniška železnica
je l. 1909. nazadovala. Imela je 52.943 K do-
hodkov (l. 1908. pa 62.713). Zlasti občutno je
nazadoval blagovni promet. Na drugi strani so
pa narasli obratni stroški. Državna garancija
mora pokriti 67.118 K. — Železnica Kranj-Trbiž
je imela v poldrugem letu obstoja do konca leta
1909. dohodkov 132.117 K, izdatkov 111.461 K,
ker pa treba tudi za amortizacijo in obrestovanje
nad 100.000 K, mora pokriti državna garancija
72.712 K.

Narodni gospodar.

Pridelovanje in razpečevanje mleka na Slovenskem.

Mlekarkstvo se je v zadnjih letih na Slovenskem
začelo krepko razvijati. To je gotovo dobro zna-
menje, da počemo zaostajati za drugimi narodi, ki
se že desetletja z najboljšimi uspehi pečajo s to ve-
levažno panogo kmetijstva.

Mala mesta in trge zalagajo z mlekom, maslom
in drugimi mlečnimi izdelki v bližini bivajoči kmetje,
ki spravljajo pridelke bodisi na trg, bodisi meščanom
in tržanom v hiše, navadno na mesečni »konto«. Da
se velikih mest ne more zalagati samo iz bližnjih
krajev, kaže dejstvo, da samo Dunaj potrebuje za
svoje prebivalstvo dnevno krog 3 milijone litrov
mleka. Da tudi kmetje, ki so oddaljeni od mest in
železnic, morejo svoje mlečne pridelke spraviti v
denar, se združijo v svojih krajih v gospodarska
društva, največkrat pa v mlekarske zadrage. — Po
drugih državah, n. pr. na Danskem, v Švici in na
Nemškem je mlekarkstvo na zadrugi podlagi zelo
daleč pred nami, dasi lahko tozadevno tudi v naši
državi že kažemo na lepše uspehe. Pri nas na Slo-
venskem imamo v raznih krajih mlekarske zadrage,
ki se pečajo z izdelovanjem surovega masla in sira
ali pa tudi sveže mleko pošiljajo v daljina in bližnja
mesta. Z zadovoljstvom opazujemo, da te preko-
ristne kmečke naprave vrlo napredujejo, dasi se jim
ponekod kmet mnogokrat z nezaupanjem približuje.
Vzrok temu je pač, ker med slovenskim ljudstvom
še ni razširjena zadruga misel in ker je ljudstvo
vsled v zadnjih letih se pojavljajočih polomov v du-
hovniških konzumnih društvih splašeno.

Nekaj besed o mlekarskih zadrugah. Jasno je,
da si zadruga ne more na prvi hip preskrbeti poslop-
ja in vseh strojev, potrebnih za pasteriziranje, pre-
kuhanje in hlajenje mleka, predno ga odpošlje v od-
daljena mesta. Zato ima dostikrat v početnem času
velike stitnosti in škode s sirjenjem in kisanjem mle-
ka. Zgodi se tudi, da je mleko, katero prinese ali po-
šlje zadrugi v mlekarno, po eno uro oddaljeni poti
že skisano, ne da bi si gospodar ali gospodinja mogla
raztolmačiti vzrok pokvarjenju mleka in pride vsled
tega večkrat med voditelji mlekarn in med zadrugi-
niki do nesporazumljenja in celo do preprirov. Po-
glejmo pa si to belo tekočino, mleko imenovano.
Nekoliko bližje in videli bomo, da se tudi v njej, kakor
v vsaki tekočini, v vsaki kapljici nahajajo na tisoče
malih živalic, imenovanih bacili, glivice, bakterije
itd. Te živalice, ki jih lahko vidimo le z močnim po-
večalnim steklom, povzročajo kisanje in sirjenje
mleka. Zakaj se mleko poleti skisa? Navedene živa-
lice imajo lastnost, da se pri toploti od 15 do 40 sto-
pinj Celzija strašno hitro množijo. Preiskano in do-
gnano je, da se ena taka živalica v eni uri razmnoži
na osem delov in tako se pomnoži število teh
glivic v 24 urah na 1 in pol milijona, čez tri dni na 47
trilijonov in v 1 tednu v tako množino, da moramo
to število pisati z 51 mesti. Ni čudo, če se mleko
kisa in siri, če v njem kar mrgoli. Da pa se prepreči
množenje teh glivic, je treba mleko ohladiti pod 15
stopinj, ker se pri taki temperaturi nahajajo v neka-
kem spalnem nedelujočem stanju. Zato je velike
važnosti, da se mleko koj po molžnji ohladi ter tako
razmnoževanje glivic zmanjša. Ako pa hočemo mle-
ko očistiti in bakterije umoriti, ga moramo razgreti
nad 70 stopinj. Kakor je pri vseh drugih živalih več
plemen, tako je tudi pri najmanjših živalicah nekaj
plemen tako trdoglavih, da se dajo šele pri vročini
110 stopinj umoriti.

Ker nam od vseh strani preti nevidni sovražnik
za mleko, se moramo tudi postaviti v bran in sicer
z mečem »snage in reda«. Najboljši pogoj za
razširjenje glivic je nesnaga, ki pride: 1.) od osebe,
ki molze, 2.) od krave, 3.) od hleva, 4.) od nesnažne
posode in zraka. Neobhodno potrebno je torej: 1.) da

osebe, ki molzejo ter vsakdo, ki pride z mlekom v
dotiko, zdrave in snažne na telesu in obleki. Bolan
človek lahko z mlekom prenese kal bolezni. 2.) Kra-
va naj bo vedno snažna in naj ima dobro stajo, da
ne pride pri molži v mleko dlaka, prah, muhe, deli
gnoja in odpadkov, kraste, nastelja in krma. Z vsemi
imenovanimi tvarinami se занесеjo v mleko najbolj
škodljive bakterije. Posebne važnosti je snaga vi-
mena in okolice. Hlev bodi vedno snažen in zračen;
tik pred molžo ali med molžo se naj ne krmi. Krava
se naj pred molžo z ležišča nažene, da se blato in
dlaka v mleko ne naprši. Od vsake krave se naj mle-
ko posebej iz hleva takoj odstrani. Posoda za mleko
se naj po vsaki rabi z vrelo vodo dobro osnaži, da se
umorijo vse škodljive glivice.

Posvetimo se z večjo skrbjo in zanimanjem
mlekarkstvu in zadrugištvu. Od tega je odvisen do-
ber razvoj živinoreje ter kmečkega blagostanja. Ne
samo za tiste, ki nosijo mleko v mlekarno, ampak
tudi za one, ki ga porabijo doma, je važno, da se pri-
dela dosti snažnega in zdravega mleka, ker uživa ga
rado staro in mlado, kmet in gospod.

Friedland na Češkem, na binkoštni ponedeljek 1910.

Andrej Oset.

Dnevna kronika.

Obsojeni obrekovalec. Glavni urednik hrvatsk.
socijalnodemokratskega glasila »Slobodna Rieč«
v Zagrebu Juraj Demetrovič je dne 3. marca t. l. s
svojim podpisom v listu imenoval predsednika »Hr-
vatske napredne omladine« Iv. N. Novaka intrigan-
ta, človeka, ki mu ni dobro poveriti tujega imetja itd.
ter izjavil, da ponudi vsak čas za to dokaze. Ko pa
je prišlo do razprave, ni imel socijalistični gromov-
nik nič dokazov in je bil obsojen na en mesec zapa-
ra, ki se ne de spremeniti v globo.

Konec procesa proti Tarnowski. Sinoči ob pol
deseti uri je bila izrečena sodba: grofica Tarnowska
je obsojena na 8 let in 4 mesece, Prilukov na 10 let in
Naumov na 3 leta težke ječe. Tarnowskina služkinja
Perrier je oproščena. Vsa poštena javnost bo obču-
tila pri tej razsodbi nekako zadovoljstvo po opro-
stilnih razsodbah v slučajih Steinheil, Borowska,
Haverda. Zdi se, da imajo Italijani še vendar najbolj
razvit pravni čut.

Najnovejša brzjavna in telefonična poročila.

LAHI PREPLAŠENI.

Dunaj 21. maja: Ko se je v laških poslanskih
krogih izvedelo o izjavah visokošolskega komiteja
nemško-nacionalne zveze, zavlada je med njimi
splošna osupljenost. Posebno jih je presenetilo, da so
krščanski socijalci proti Trstu kot sedežu, a nemški
nacionalci proti Dunaju, kar se pravi, da stvar v do-
glednem času splošno ne pride v pretres, dasi jim je
vlada to izrecno obljubila. Najbrže pride že danes na
dunajskem vseučilišču do nemirov med laškim in
nemškim dijaštvom, mogoče pa je tudi, da porabijo
Lahi ta položaj za strašno agitacijo v kraljevini Ita-
liji, ter da tam nastanejo protiaustrijske demonstra-
cije ter da se začne ruvati proti trozvezi.

POGREB KRALJA EDVARDA.

London, 21. maja: Število onih, ki so se pri po-
grebu v splošni stiski onesvestili in ponesrečili, je
zelo veliko. Vojak in civilisti so cepali kakor muhe.
Okrog 9. ure je bilo število nezdod tako veliko, da so
moral mobilizirati vojaški zdravniški oddelek. Naj-
več je bilo seveda slučajev solnčarice, a tudi drugih
nezdod je bilo obilo. Neka dama je padla z ograje in
si je strla nogo; tudi neka druga ženska se je s pad-
cem hudo ranila. Z nekega drevesa v Hyde-parku je
padel dečko na glave gledalec; štiri osebe so dobile
lahke poškodbe. — Trgovine so bile včeraj celi dan
zaprte, tudi časniki niso izhajali.

VOLITVE NA OGERSKEM.

Budimpešta, 21. maja: Doslej je določen rok za
volitve v 343 okrajih; ostane še 70 okrajev za dolo-
čitev. Največ volitev se bode vršilo dne 1. junija, v
sredo; takrat pade odločitev v 296 okrajih. 2. junija
voli 33, 3. junija 11 okrajev; ostali se razdele na dru-
ge dneve.

POROD NA ŠPANSKEM DVORU.

Madrid, 21. maja: Nocoj ob pol 3. uri je povila
španska kraljica mrtvega dečka. Mati je zdrava.

OBLAK S EJE UTRGAL. 25 HRVAŠKIH DELAV- CEV SE POGREŠA.

Weiz, 21. maja: Nocoj ob 1. uri se je utrgal oblak
nad Radklammom pri Weitzu. Voda je v reki Rabi
nenadoma silno narasla in je preplavila celo dolino.
Odnesele je tudi barake, katere so služile delavcem,
gradečim v Radklammu veliko elektrarno, za zave-
tišče. Zginilo je več delavcev.

Weiz, 21. maja: Poroča se, da so se razun Hrva-
tov rešili vsi delavci. Hrvaški oddelek delavcev, bro-
ječ 25 mož, je izginil. 12 od teh ubogih siromakov so
že potegnili mrtve iz vode.

Weiz, 21. maja: Na kraj nesreče je prihitel šta-
jerski namestnik grof Clary and Aldringen.

DUHOVNIK IZNAŠEL AEROPLAN.

Rim, 21. maja: Neki mladi duhovnik Boletto je
sestavil aeroplan, kateri nima nobenih dosedanjih
napak pri aeroplanih in baje popolnoma izključuje
kako nezdodo.

POTOVANJE ŠVEDSKEGA KRALJA.

Dunaj, 21. maja: Švedski kralj Gustav je odpo-
toval z Dunaja v Monakovo. Odtam se odpelje v
Štokholm nazaj.

IZ TURCIJE.

Carigrad, 21. maja: Turška vlada je prepovedala
izvoz konj.

Carigrad, 21. maja: Vali v Kosovem poroča, da
je v okolici Kačanika in Verisoviča oddalo že 2. tisoč
Albancev puške. V Mitrovici se začne pobirati orož-
je danes. V verisoviških ječah je zaprtih 50 vstašev.
Izročeno orožje bodo porabili za oboroženje črne
vojske. Turška vlada misli namestiti na Kosovem
polju stalno 200 orožnikov.

CESAR V BOSNI.

Sarajevo, 21. maja: Banjaluški občinski odbor je
sklenil, da se poda korporativno v Sarajevo k spre-
jemu cesarjevemu.

Po svetu.

Preokret v procesu Haverda. Poročali smo svoj
čas o umoru v Segedinu, kjer je Marija Haverda s
pomočjo nekega Aladarja Janossyja umorila svojo
mater, da bi se tako polastila njenega premoženja.
Janossy, ki je s Haverdo imel razmerje, je pri raz-
pravi svoja soobtoženca Haverdo in nekega Vajda
popolnoma razbremenil in vzel vso krivdo naše in
je v svojo opravičbo dejal, da je dejanje storil v tre-
nutku razburjenja. Vsi trije obtoženci so bili takrat
oproščeni. (Kake razmere vladajo na Ogerskem, naj
navedemo v ilustracijo to, da so segedinski žurnali-
sti po oprostilni razsodbi priredili morilki matere si-
jajen banket, pri katerem so jo slavili kot mučenico
in kras ogerskega naroda, dalje p, da je bil takratni
segedinski državni pravdnik kazensko premeščen,
ker se je izkazalo, da je Haverdo, ko je bila v zaporu,
po noči obiskoval in ji nosil cvetlice!) Sedaj pa se je
pri drž. pravdnikstvu zopet zgledil Janossy in dal na
zapisnik izpovedbo, da ne more dalje gledati, kako
Marija Haverda po procesu njega niti ne pogleda več
in kako z denarjem, ki ji ga je on s krvavimi rokami
pripravil, živi z drugimi ljubčki. Izjavlja, da je izvršil
umor vsled prigovarjanja Marije Haverda in Vajda
in sicer po od njih izdelanem načrtu. Prosi za pono-
vitev sodnega postopanja. Stvar drž. pravdnikstva bo,
dognati resničnost Janossyjeve izpovedbe, ki je že v
prvotnem postopanju večkrat premenil svoje izjave.
Kakor je videti, so družabne razmere v »viteškem«
madžarskemu narodu sila — močvirne.

Angleška kraljica Mary je v sorodstvu z rodbi-
no hrvatskih baronov Lepel, kajti kraljičin praded
je bil tudi praded Lepelov, namreč vojvoda Ludovik
Franc Aleksander von Württemberg.

O zavarovalni družbi »Hercules« na Reki po-
vemo občinstvu, da je reško sodišče zaplenilo vse
police, knjige in dopise, ker je družba nereelno
postopala. To v pojasni o, ker se že tudi po Slo-
venskem za njo dela.

Čisto madžarsko. Šolski svet neke šole v Bu-
dimpešti je kaznoval z globo stariše nekaterih
12 do 14 let starih deklet, ker niso pohajale šole.
Nato so pa prišle deklice same, da so omožene in
da jih nikdo ne more več siliti hoditi v šolo. Ko
so preiskale oblasti zadevo, so našle, da živijo
deklice res z moškimi v divjem zakonu.

Zvezdni utrinki. V četrtek so opazili v Upsali
na skandinavskem polotoku močno zemskomagnet-
sko strujo in številne zvezdne utrinke. To si tol-
mačijo s Halleyevim kometom.

Dobro izurjena

prodajalka

se sprejme s 1. julijem t. l.
v trgovini z mešanim blagom

Karol Cimperšek

Sevnica ob Savi. 326 3-2

Vabilo
na
Veselico
ki se vrši
v nedeljo, 22. majnika 1910 v
restavracijskih prostorih hotela
Simončič v Sevnici.
Začetek ob 4. uri popoldne. Za
izborna pijačo in dobro kuhinjo
je najboljšje preskrbljeno
K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi
Av gust Stelzer, gostilničar.

Eksplozija v rudniku. V szaszvarkem premo-govniku v Pečuhu na Ogerskem, ki je 380 m globok, se je 19. t. m. zvečer zvršila eksplozija. 4 osebe so mrtve, 1 paznik in 17 rudarjev pa je zaprtih v glo-bočini, ker se je rov deloma zasul.

Strokovno znanje tatov je doseglo že visoko stopnjo. V Cahah so vlomili doslej neznani tiči v trësor tamošnje zavarovalne družbe zoper ogenj, kateri je baje bil popolnoma varen pred vlomom, ter so odnesli 50.000 mark.

Vse zaradi žensk. Poroča se iz Arada na Oger-skem, da namerava provincijal ogerskega minorit-skega reda Ciriak Cszák, sedaj prefekt minoritske-ga samostana v Kolozsvaru, izstopiti iz katoliške cerkve in se poročiti z neko mlado deklico iz rodbi-ne znamenitega inženjerja v Szilágy-somlyo. Baje je mož, ki je star že 65 let, že odšel iz samostana in stanuje v Szilágy-somlyo.

Admiral Peary je v sredo zvečer pred mnogo-številnim občinstvom predaval na Dunaju o svoji vožnji na severni tečaj. Navzoč je bil tudi naučni minister, dalje predsednik akademije znanosti, pred-sednik geografske družbe itd. Slednja mu je po pre-davanju podarila zlato družbino kolajno.

Zopet zrakoplovec ponesrečil. Avijatik nimajo sreče. V sredo je v Irwisty padel avijatik Rau s svo-jim monoplanom z višine 10 metrov in je težko po-skodovan. Monoplan je razbit.

Aretirani defraudant. V Londonu so vjeli in za-prli advokatskega kandidata dr. Ludvika Mandoka iz Budimpešte, ki je poneveril krog 200.000 kron in zbežal.

2 miliona na cesti. V Moorflethu pri Hamburgu sta dva moža našla na cesti listnico, v kateri je bilo državnih zadolžnic in drugih vrednostnih papirjev v znesku 2 miliona kron. Zgubil je listnico najbrže kak avtomobilist, ki se še pa ni javil.

Bivši minister — kridatar. Bivši ogerski polje-delski minister Festetics je kmalu, ko je odstopil kot minister, prišel v konkurz s pasivo nad 2 miliona K. Sedaj je tožen zaradi prilastitve tujega premoženja. Baje je zginilo iz fideikomisaričnega dela premože-nja krog 100.000 kron. Razprava bo v juniju.

Književnost.

Zgodovina srbskega naroda. — Odlični profesor zgodovine na vseučilišču v Belgradu Stanoje Stano-jevič je napisal lani zgodovino srbskega naroda. Ta knjiga je že popolnoma razprodana. Zato je Stanoje-vič priredil novo, popravljeno in pomnoženo izdajo, ki bo opremljena z 20 zemljevidi. Delo slika na 25 tiskanih polah zgodovino in razvoj bratskega Srb-skega naroda od dobe skupnega prihoda Jugoslava-nov v zapadne alpske dežele in na balkanski pol-otok pa vse do danes. Zgodovina je namenjena šir-šemu izobraženemu občinstvu in se čita prijetno in gladko. A tudi strokovnjaku bo ugajala, ker je knjigi podan pregled važnejših virov in del za vsako peri-jodo srbske prošlosti. Knjiga bo dotiskana v dveh tednih in pride na svetlo 1. junija. Naročnina znaša 5 K. Kdor se zanima za slovansko, posebno za jugo-slovansko zgodovino in čita cirilico, temu priporoča-mo to delo. Na izraženo željo g. pisatelja posreduje pri naročanju knjige urednik Rasto Pustoslomšek v Ljubljani.

Kdor se hoče ohraniti **svež in zdrav**, naj zavžije tedensko vsaj enkrat pred za-jutrekom pol kozarca naravne

Franc Jožef -ove grenčice. Ta uredi hitro in brez vsakih težkoč vsled preobile zavžite jedi ali pijače prenapolnjeno prebavno dublino, sčisti kri, izpodbudi z uspehom pre-saavljanje in tako obvaruje pred mnogoterimi boleznimi s slabimi posledicami.

„Franc Jožef-ova“ grenčica se odlikuje po zanesljivem učinkovanju pri prijetnem in cen-nem zavživanju. Preizkušena od medicinske akademije v Parizu.

13

X. izkaz radov. darov „Sokolu“ (za „Sokolski dom“) v Hrastniku. G. Ferd. Špilar, Sv. Peter na Krasu je poslal 33 K 50 v, katere so darovale gospe in gđene: Po 1 K: R. Jelenc, D. Špilar, M. Markič, Kocmur, Lesarjeva, Dujčeva, J. Dujč; 60 v F. Což, po 40 v M. Sternad, P. Zadnell, po 20 v M. Penko, V. Siega, M. Zele, dalje go-podje: po 2 K: F. Sever, J. Frole, A. Schein, Domicelj; po 1 K: Železnik, Oswald, L. Špilar, Neimenovan, Medica, Černa, Petrovič, Kaffon, Stepančič, Kranjc, Zafred, F. Špilar in Jager; po 50 v: Habjan, Blaznik, Požar, Kraliček, Zdarsky; po 40 v: Sor-nik, Neimenovan ter 20 v: K. Siega. — Nadalje 20 K je poslal g. A. Krisper v Ljubljani; po 10 K: g. J. Klun (za Sokol Ribnica), „Hrvatska“ akad. dr. v Gradcu, gđe. M. Zarnik, Krtina, sl. Ljublj. kred. banka, g. Lav. Apat, Vransko, g. prof. Seidl, Gorica, gđe. Drag. Gregorič, Trst (124), g. Iv. Soklič, Ljubljana, g. Iv. Rebek, Celje, g. Josip Čretnik, Sv. Jurij, Sokol-Logatec (48), g. Iv. Va-lenčič, Trnovo, g. M. Watzak, Kanal (259), g. J. Češnik, Ljubljana. G. J. Kramer, Braslovče 5 K (= Kramer 3 K in g. dr. Červinka 2 K), slavna trdka A. & E. Skaberne 5 K, gg. A. Jurca &

Kočevar, Postojna 4 K, g. Učakar 3 K, g. J. Vilar, Dob in gđe. M. Pustoslomšek, Luče po 2 K ter g. Schrey, Jesenice 60 v, skupaj 215 K 10 v. Prisrčna hvala z željo, da bi se oglasilo še mnogo tako blagih rodoljubov! Na zdar!

Odbor Sokola v Hrastniku.

Nobena kapljica
ne koristi tako želodcu,
kot požirek
pristnega „FLORIAN-a“!

Človek!
Pomni treh besed:

FLORIAN

želodca red!

Postavno varovano. 34

Listnica uredništva.

Maribor: Smo Vam jako hvaležni za prispevek. Res je — toda omevali bodejo pri naših razmerah, kake po-sledice bi imela objava v Vaši obliki! Ali bi smeli malo predelati? **Šoštanj:** Ostalo pride. Hvala prisrčna! — **Ga-berje pri Celju:** Prosim potrpljenja. Počasi pride vse. — **Gornji Grad:** Ali ni bila oblika malo nerodna? Ljudje bi lahko napačno razumeli. Priobčili smo čisto kratko.

Prija vsakemu!

4 pari čevljev samo 8 K.
Vsled zaostalega poslovanja nekaterih tovarn mi je naročeno razprodati 45.000 parov čevljev. — Pošljem vsakemu po poštnem povzetju 2 para moških in 2 para damskih čevljev na trakove, najnovejše fazonne, elegantne, z zbitimi podplati, iz črnega ali rujavega usnja, velikost po številkah ali po meri pod izdelovalno ceno; vse 4 pare samo za 8 kron. — **G. SEIDEL, Krakau X.** Starowislna 48. — Zamenja dovoljena, za neugajajoče denar nazaj! 320 1

328 2-1

Izurjen

lovec
išče stalne službe.

Ponudbe na upravništvo „Narod. Dnevnika“.

Završekova hiša

na Bregu pri Celju

z vrtom vred se prod. Več pove **notar**
Baš v Celju. 331 2-1

330 3-1

Iščejo se marljivi

zidarji

za trajno delo. Vstop takoj. Oglasiti se morajo pri **J. Jurkoviču**, stav-benemu podjetniku, Št. Jur ob juž. žel.

Ivan Strelec
sedlar in tapetar, Celje,
Nova ulica št. 11

se priporoča v izvrševanje vozov, konj-skih oprav in vseh v tapetarsko stroko spadajočih del.
Popravila izvršuje točno in po ceni.

Mladenič

star 21 let želi vstopiti v službo z lažjim delom.
Naslov pove upravništvo „Narodnega Dnevnika“.
329 4-1

Pozor, trgovci!

314 3—3

Proda se vsled dolgotrajne bolezni ravno na novo izgotovljeni trgovinski prostor za trgo-vino mešanega blaga z deželnimi pridelki, tr-govina s senom, zaloga piva itd. Trgovina ima 4 krasne izložbe, dvojna steklena vrata, mostno tehtnico ter stiskalnico za seno; vse to se na-haja v lepem slovenskem trgu na Sp. Štajer-skem na najboljšem prostoru, ob glavni cesti, tik farne cerkve in železniške postaje. Več pove upravništvo „Narodnega Dnevnika“ v Celju.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta

izdeluje vse različne vrste obutal v mo-dernih fazonah in po solidnih cenah. V zalogi ima tudi zgotovljeno obutev.

Narodni slikar in pleskar v Celju.

Usojam se navljudeje naznaniti, da sem prišel v Celju, **Gospeska ulica št. 5**

slikarsko in pleskarsko obrt.

Izvršujem vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor cerkvena, sobna in dekoracijska, slikarije, črkoslikarstvo na steklo, les, itd. — Prevzamem vsa stavbena in pohištvena pleskar-ska dela, katera izvršujem vestno in po naj-nižjih cenah. — Vedno točno in najboljšo po-strežbo zagotavljam, se priporočam cenjenemu občinstvu in p. č. duhovščini a mnoga naročila z velespoštovanjem

302 — 6

Mihael Dobravc.

Sukna

in modno blago
za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno
v Humpolcu na Českem.
Vzorec franko. 96

SINGER jeve

šivalne stroje

kupujte samo v naših trgovinah,
katere lahko vse spoznate na tem
znamenju.

Ne dajte se zapeljati po nazna-nilih, katera nameravajo z nami-gavanjem na ime **SINGER** pro-dajati obrabljene stroje ali pa drugod izdelane stroje, ker mi ne oddajemo svojih strojev na prekupevalce, ampak jih proda-jamo naravnost občinstvu.

SINGER Co.

Delniška družba za šivalne stroje v Celju, Graška ul.

Loden-sukno

odeje in koece za postelje in konje, pletilno volno itd. vse iz ovčje volne prodaja na debelo in drobno

Jakob Pogačnik
tovarna volnenega blaga v Velikovcu na Koroškem.
Ovčjo volno kupujem ali jo zamenjam za blago.

Trgovski pomočnik

izurjen prodajalec, star 20 let, z uspešnimi spričevali, vešč obeh deželnih jezikov, želi v trgovino na deželi tudi v mestu takoj ali pozneje nastopiti. — Vpraša se pri upravnistvu „Nar. Dnevnika“ pod šifro „Solidnost 25“ v Celju. 324 3-2

Belo platno

za žensko in moško perilo in dvojno široko za prtiče se kupi najugodnejše v narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje.

Celi kosi po engros cenah.

Vzorci zastoni in po iljatve čez K 20—franko. V zalogi je tudi velikanska izbira zastorov, preprog in posteljnih garnitur. Garnitura 1 prt za mizo in 2 za posteljo skupaj 9 K, bolj fina 10 K.

32 52-20

249 38—6

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

Franc Strupi

Celje, Graška cesta.

Prevzetje vseh steklarskih del.

Najsolidnejša in točna postrežba.

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklenih in porcelanastih posod, svetilk, vsakovrstnih šip, ogledal in okvirjev za podobe.

Na debelo!

Na drobno!

Kot učenka

želi vstopiti dekle, ki je dovršila petrazredno ljudsko šolo in tudi enorazredno realko v Ljutomeru z dobrimi spričevali. Ponudbe na naslov **Ivan Tršovec**, posestnik, Spodnje Krapje, pošta Cven. 332 1

Kmeljevke

I. smrekove, 5—9 metrov dolge, ima za oddati za celo leto 215 21-5

Viktor Glaser, Ruše.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivoga, dobrega, puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinoga, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivoga 6 K; 7 K; belega, finoga 10 K, najfinoji drsni puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg. dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, moorega, belega ali rumenega nanjinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; napol puh 26 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoni in franko. 59 25-18

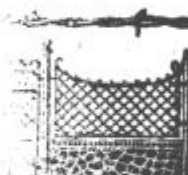
S. Benisch, Deschenitz, šte. 199, Šumava, Češko.

Veletrgovina z železnino

„MERKUR“

Postrežba točna.

PETER MAJDIC

Celje.

se priporoča za nabavo vsakovrstne železnine, stavbenih nosilcev, portlandskega in roman cementa, strešne lepenke, žičnih mrež, kovanih in žičnih ograj vsakovrstne izpeljave, vseh potrebečin za vodovode in vodnjake, različnih okovov in orodja za vsako obrt.

Nadalje priporoča vsakovrstne gospodarske stroje, kakor: vitelje, mlatilnice, škropilnice za vinograde itd.

Cene nizke.

259 14—12

Nagrobne vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina
v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzjavni naslov:

Zvezna trgovina, Celje.

R. DIEHL, žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca, brinovca, vinskega žganja i. domačega **konjaka.**

Proda se posestvo

na Spodnji Hudinji pri Celju za ceno 6800 K.
Naslov pove upravništvo „Nar. Dnevnika“.
323 2-2

„Hercules“

zavaruje osebe brez razlike vere, narodnosti in stanu, katere niso na dan vpisa mlajše od 15. ter starejše od 80. leta. — Vsakdo zamore zavarovati sebe v korist drugega, oziroma tretjo osebo v lastno korist in to brez vsakega zdravniškega pregleda. — Vsa pojasnila daje glavno ravateljstvo podrobne zadrage „Hercules“ na Reki.
260 — 6

Lekarnarja A. Thierryja balzam

(obl. varovano.)

Allein vertrieben
von der
A. Thierry in Prag
bei K. & K. Hofapotheken

Edino pristen z nuno kot varstveno znamko.

Največjega učinka proti želodčnemu krču, napenjanju, zaslezenju, motenju prebave, kašlju, prsim in pljučnim boleznim, hripavosti. Izredno rane čisteče, bolečine tolažeče. 12 malih ali 6 dvojnatih ali ena velika specialna steklenica K 5.—

Lekarnarja A. Thierryja centifolijsko mazilo

zanesljivega učinka za otekline, rane, ranitve, še tako stara vnetja. 2 škatlici K 3'60. Naslov: **Lekarna pri angelu varhu**

A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se v skoro vseh lekarnah.

315 18—2

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica kron 3.000.000.

v lastni hiši, Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond kron 400.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

149 40-12

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 0/0

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruge ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Urađuje se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure
dopoldne.

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od vložnih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednot, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavlj.: „Kamnoseška industrijska družba Celje“.

stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnim obratom.

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in kristalnih kamnov itd.

Brušenje, poliranje in strganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih vrstah in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev).

Tlakovanje cerkva, dvoran in kodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-lavanje napisov v iste.

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju
prevzame vsakovrstna

61 50-18

stavbena zlasti tesarska dela.

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatnino v
„Narodnem domu“ v Celju.

Velika izber **novosti**, zlatih in srebrnih
verig, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic,
uhanov, prstanov, gospodskih in damskih
ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov
v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d.
Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Agro-Merkur

v Ljubljani.

Uradni prostori: Janez Trdinova ulica št. 8. Podružnica: Trst,
ulica Stadion št. 3. Skladišče in kleti v Trstu in Ljubljani.

**Agro-Merkur je trgovcem in gostilni-
čarjem itd., zadrugam, društvom itd.
najboljši vir za nakupovanje blaga.**

Pozor!

Umetna gnojila, galica, žveplo, krmila,
semena stroji in orodja.

Vina!

Štajerska, istrska, dalnatiška, dolenska,
goriška, vipavska, zajamčeno pristna vina.

Sir, maslo, žito, moka, olje itd.

Agro-Merkur preskrbi vsako blago.

Agro-Merkur kupuje vse pridelke in izdelke.

29-20 Cene najugodnejše, postrežba solidna.

Zahtevajte pravila, cenike.

Ponujajte svoje pridelke.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Zvezna trgovina v Celju

V zalogi ima potrebščine za pisalne stroje vseh sistemov po originalnih cenah, kakor:
ogljeni papir v treh kvalitetah: črni, modri in vijolčasti. — Trakove za vse sisteme
v vseh barvah. — Sprejema tudi abonement na trakove. — Radirke in olje za stroj.
Edisonove mimeografe za strojepisce. — Edisonove mimeografe za ročno pisavo. —
Voščeni papir, barvo črno in modro za mimeograf. — Vsakovrstne papirje za stroj.
Posreduje pri nakupih pisalnih strojev.

88 48-16

Južnoštajerska hranilnica v Celju v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje
po **4 odstotke** ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu.
Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem.
Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje,
Gornji Grad in Vransko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad
280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne
svote v obče koristne in dobrotelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove
30.000 kron, za vodovodne naprave
10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in
za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za pod-
pore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske
namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema
tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denar-
nih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovenci, poslužujte se

Južnoštajerske hranilnice

pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne
ali varovance in zahtevajte pri sodiščih,
da se naloži denar za mladoletn^o oziroma za varovance izključno le v **južnoštajersko hranilnico.**

48 52-19

POSOJILNICA V CELJU

Telefon šte. 22.

v lastni hiši „Narodni dom“.

Telefon šte. 22.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z ne-
omejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad
4200 zadrugnikov, kateri imajo vsega nad
88.000 kron vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure
dopoldne razun **nedelje** in **praznikov**.

— Poštne hranilnice ček. št. 9579 —

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi
ni član zadruge ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$. —
Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov
kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje pre-
nehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne
da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na
osebni ali hipotekarni kredit proti 6% , $5\frac{1}{2}\%$
in 5% obrestovanju.

Nad 340.000 kron rezervn. zaklada

18 52-90